

Előfizetési árak:

Helyben, vagy postán küldve:	
Egy évre	10 frt — kr.
Félévre	5 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Egy óra	1 frt — kr.
Egyes szám	4 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (nagy-uj-utca, 1702. sz.) bérmentve küldendő.

Előfizethető helyben:

Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében, Szinay Gyula kiadó lakásán (kis-csapó-utca 383. sz.) és a szerkesztőségben.

DEBRECZEN

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponkint, péntek és vasárnap kivétellel.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések alku szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön beiktatásért 30 kr.
Hirdetést vagy reklámot magában foglaló újdonság sora 50 kr.
Nyilttéri közlemények minden petit sora 50 kr.

Hirdetések fölvetetnek Szinay Gyulánál és a szerkesztőségben. Kéziratok vissza nem adatnak.

Amire pártunk büszke lehet.

A nagy parlamenti csata lezajlott, a képviselők a fővárosból hazatértek, részben megpihenni az izgalmas, idegfelesztő sok ülés után, részben eddig elhanyagolt gazdasági s egyéb teendőik után látni. De valamennyi között a függetlenségi pártiak térhettek emelt homlokkal s nyugodt lelkiismerettel választóik körébe, mert csak ők állottak helyt a szabadság s alkotmány őrtornyában s férfiasan küzdöltek meg az azt fenyegetett nagy veszedelmekkel.

Tény, hogy a közönség — nagyon kevés kivétellel — úgy fogta föl a küzdelem tárgyát szolgáló közigazgatás-államosítási kérdést, hogy itt csak a kinevezés, vagy a választás elve közt folyó mérközésről volt szó. Pedig hát ez a fölfogás egyáltalában nem felelt meg a kérdés természetének. Elannyira nem, hogy magában a függetlenségi pártban is van egy árnyalat, mely a megyei tisztviselőkre nézve egyenesen a kinevezés híve s a nemzetre nézve körülbelül egy jelentőségűnek tekinti, hogy a már kinevezett ötvénezer tisztviselő mellé még 1070 megyei tisztviselő kineveztetik, vagy választatik-e?

E javaslattal szemben tehát nem az volt a döntő szempont, hogy kinevezett, vagy választott tisztviselők működjenek-e ezentúl a közigazgatásban, hanem az, hogy a közigazgatási érdekekkel válhatlan kapcsolatban levő magánjogok és jogosult magánérdekek fölött végső fórumban

független bíróság döntsön s ez érdekeket se a tisztviselők hatósága, se az önkormányzati testületek többsége, se a kormány hatalma ne veszélyeztesse, s ezek fölött önkényű döntés ne történhessen. Hogy se a kormány, se tőle függő közegei birói hatalmat ne gyakorolhassanak. Hogy az országos képviselő-választások a kormánynak és közegeinek hatalmi befolyásától tökéletesen megtisztítsanak. Öröködni kellett a fölött, hogy az összes választott, vagy kinevezett tisztviselők fegyelmi ügyei független bíróság által, a nyilvánosság és védelmi szabadság segítségével intéztesse s több mint ötven ezer állami, megyei és községi tisztviselő fölött végső fórumban ne a miniszter önkénye legyen a döntő bíró. És végül, hogy az összes tisztviselői kar szolgálati rendjének, függetlenségének, felelősségének és előmenetelének intézményei a mai kor igényeinek megfelelőleg gondosan megalkotandók.

Mindezek önmagukban véve is óriási kérdések, de mindezek együttesen képezik a nagy reform föladatát. És most a harcz után szükségképpen kérdeznünk kell, vajon a kabinet mit tett e kérdésekkel, miként nyugtatta meg ezeket nézve a nemzetet s különösen a függetlenségi pártot? Minő biztositást nyújtott a jövőre? Ugyiszólván semmit.

Javaslatát csak a kinevezés elvét tartalmazta és csak a megyei önkormányzat törvényhatóságát sorvasztotta össze csaknem a semmire. A kuriai választási biráskodásról szóló törvényja-

vaslatot ugyan előterjeszté s a közigazgatási bíróság tárgyában adott némi kétes ígéretet, de ezek az egész föladathoz képest valóban igen sovány, mondhatni eltűnő csekélységek!

A javaslat törvényerőre emelésével óriási mérvben növelte volna a kormány hatalmát s azért a közigazgatás még sem lett volna jobb, a magánjog biztosabb s a szabadság erősebb egy jöttával sem. Sőt mindenütt rosszabb eredmény következett volna be ránk nézve.

Ezt meggátolni valóban szent kötelesség volt, valamint szent kötelesség volt a nemzet figyelmét fölköltöni arra, hogy itt nem a kinevezésről és választásról, hanem hasonlíthatlanul nagyobb érdekekről van szó. — Mindkét kötelességet teljesítette a függetlenségi párt s elmondható minden elfogultság nélkül, hogy még nem volt párt a világon, mely nagyobb föladatot szebben s lelkiismeretesebben, a parlament törvényes eszközeinek tiszteletben tartása mellett teljesített volna valaha. És erre ez a párt méltán büszke lehet.

— **Látogatás Kossuthnál.** Kossuth Lajos a minap Turinban több magyarországi látogatót fogadott. Szóba került ez alkalommal beszélgetés közben Ivánka Imre neve. Kossuth e név kapcsán — mint az E-s írja — érdekes visszaemlékezést mondott el látogatóinak.

»Képzelmek csak — mondá Kossuth — a hatvanas években, midőn konspiráltunk, azzal a kérelemmel fordultam a forradalmat előkészítő bizottsághoz, jelöljék ki nekem azt az embert, ki a szervezendő magyar seregek fővezére le-

A DEBRECZEN TÁRCZÁJA.

Emlékszel-e?

Emlékszel-e, kedves?
Ha jött a csendes est,
Indult a társaság
Sétára egyenesen.

Fiatal leányok,
Fiatal emberek,
S rádásul mamák is,
Hogy őrzők legyének.

Utcán föl, utcán le
El-el kalandozánk,
Csodálva néztek a
Hold, csillagok le ránk.

A lányhad zsbajgott
Bohókás-édesen;
Csak a te szavadat
Nem hallá senkisésem.

Tapsoltak, nevettek,
Mért, mért nem? tudj' az ég;
És én is tapsolék,
És én is neveték.

S míg szemem és ajkam
Ó rájok nevetett,
A szívem, a szívem
Te érted reszketett.

Igmándi Miklós.

Különös vevő.*)

I. Bevezetés.

Jó szívvvel ajánlhatnám e kis históriát Flammarion Kamillnak, az Urania szerzőjének is, ha egészen a magamé lenne, de hát ez különös bolond dolog.

Sokféle elbeszélést olvashattak már. Olyat, a melynek két vége van, olyat is, a melynek egy vége sincs.

*) Urak és parasztok czim alatt az elbeszélések újabb sorozatát kaptuk a napokban Mikszáth Kálmán összegyűjtött munkáinak 28 és 29-ik füzetében. Ezek közül közlünk egyet mutatól. Révai téstvérek (Budapest, V., Váci-utca 1 sz.) 35 kros igen csinosan kiállított füzetekben adják ki a gyűjteményt, módot nyújtván ezzel mindenkinek, hogy kevés áldozattal oly könyveket gyűjtsön össze magának, melyek soha el nem évülnek, s melyek gyönyört fognak szerezni mindaddig, míg csak a kedély legutolsó szikrája is ki nem hal belőle.

Megesett már az is, hogy két elbeszélésből irt meg valaki egyet, de hogy egy elbeszélést csak ketten irhassanak meg, az eddig elő nem fordult.

Erekman és Chatrian együtt dolgoznak az igaz, egyik talán a mesét gondolja ki, a másik az előadás művészetével járul hozzá, de a mi elbeszélésünk utalva van arra, hogy ketten mondják el; ahhoz egy író nem elég, még ha Shakespere volna sem.

En tehát mindenekelőtt két író kerestem ez elbeszéléshez. Lészen pedig az egyik Boesoki József uram, pomázi illetőségű, zsellér ember; a másik író pedig szorultságból hadd legyek én.

II. Boesoki József előadása.

Még azt mondja a főtisztelendő ur, hogy nincsenek kísértetek! Hát mi lett volna akkor a Milutin József esete, a ki látta éjfelkor megnyitni a sirokat, a mint azokból nagy fehér kutyák keltek ki, éktelen csaholással csörtetve a falu felé? Az se közönséges dolog, mikor a Hupiné asszonyom utolsó óráján csak elkezdett ott fent a padláson eszeveszetten táncolni a hamus hordón kalamajkát s a mint a pitarban valának beteglátogató népek, egyszer csak közéjük csapódek, borzalmas zörejjel, egy

gyen. Ivánka Imre küldték ki hozzám, mint a leendő főhadvezért. Sajátságos Ivánka Imrenek a főhadvezéri kijelölése; már a szabadságharcban is csak kicsiségen mult, hogy nem Ivánka Imre lett a hadvezér, hanem Görgei. — Hirül hozták nekem, hogy Windischgrätz herezeg kezdte foglyainkat agyonlővetni. Rögtön levelet írtam neki, szemére vetve e minden népjog ellen való barbárságát; és megírtam neki, hogyha még egyetlen magyar hadifoglyot agyon lővetni, én egy helyett mindannyiszor tíz osztrák hadifoglyot főtisztet fogok agyonlővetni. Ivánka Imre ezredes jelentkezett nálam a levél kezbesítésére. — Kossuth beleegyezett. Ivánka elment, de nem jött vissza. Windischgrätz herezeg nem eresztette vissza. Ezzel nagy missziótól esett el, de tán életét veszítette volna. A swechái ütközetben Moga volt a megütközőndő magyar sereg vezére. Kossuth is ott volt a táborban. Moga tábornok egyre késlekedett a támadással, időt engedve az ellenségnek a szervezkedésre. A magyar hadsereg jogosan türelmetlenkedett, zajongott, ütközni akart. Az áruházi gyanu szárnyra kelt. Kossuth egyenesen Moga tábornokot kereste fel, követelve a centrum tömörítését s a gyors ütközetet. Moga megtagadta az engedelmességet, mire Kossuth tudtára adta, hogy mint az ország kormányzója, ezennel felmenti őt állása alól. Moga szó nélkül katonáson köszönt s visszavonult. Moga letételével — folytató Kossuth — az ütközésre kész magyar sereg vezér nélkül maradt. Rögtön intézkedni kellett. A főparancsnokság joga szerint Ivánka Imre ezredest illette volna meg. Ki is neveztem volna, de a fent említett küldönczi minőségben tavol volt s varni nem lehetett. A jelenlevő két Andrássy fiu előterjesztésére tehát Görgeit neveztem nyomban ki főhadparancsnokul. »Láthatják, — mondta Kossuth befejezésül — mily kicsiségen mult, hogy Görgei lett a főparancsnok és nem Ivánka Imre!«

Tanügy.

A népiskolai olvasókönyvekről.

I.

Tanfériak körében régóta fontos vitaközpontnak központja az olvasókönyv. Egyik pusztán az olvasás-gyakorlás eszközeinek tekintette, nem ügyelven sokat a tartalom milyenségére, másik egyenesen az elemi oktatás köz- és súlypontjává kívánta tenni, harmadik a nyelvtanítás szolgálatába, negyedik a reáliak nyújtására szegődött. Ily felfogások mellett nem csudálkozom, ha oly sok különböző irányu és tartalmu olvasókönyvet szült a köze-

lebbi 5—6 év, hogy alig lehet a sok szalma között a magot megtalálni.

És ha már jelezzük, miként magot is találunk, ezek között a legelső helyen kell megemlékeznünk a Mehner Vilmos (Budapest IV. ker. papnövelde-utca 8. sz.) kiadásában megjelent Gyertyánffy-Kiss-Radó-féle olvasókönyvekről.

Fő érdeme ezen könyvnek a tözsgyökeres magyarság, továbbá azon kellemes beosztás és érdeklődést keltő anyagsoportosítás, mely ezen könyveket a felnőtteknek is kedves olvasmányául teszi. Nem futkosnak az írók a shablon utján, bizonyos merev czélhoz, nem állítanak fel áthághatlan szabályokat, de a természetességgel mintegy egykedvűen bánva kellemessé, vonzóvá teszik műveiket. Vallásos kedély, hazafias érület, törvény-tisztelet, emberszeretet tűnnek ki e munkákból s e tekintetben nem-sítenek is, így általános képzőerejük el nem vitatható.

E vidéken leginkább és legnagyobb mértékben ev. ref. vallásu lakosság lévén, mivel ezeknek iskolái számára a főt. egyházkerület már az I-ső osztály részére ABC-ét kiadott — a Gyertyánffy-Kiss-Radó-féle ABC-ét részletesen most nem ismertetem, de felhivom reá kartársaim figyelmét, különösen pedig azokat, kiknek módjukban van e könyvet használhatni; igazán állíthatom, hogy e jó ABC az írvaolvasás tanításánál már felsiker. A népiskola többi osztályai részére több kötet könyvet írtak szerzők. Egyet a 2-ik, egyet a 3-ik, egyet a 4-ik és ismét egyet az 5—6-ik osztályok számára. Lássuk őket sorban.

A népiskolák II-ik osztálya számára írott olvasókönyvnek már az 5-ik kiadása jut kezünkbe, ha semmi mást nem mondanék róla, csak azt, hogy 2—3 év alatt 5 kiadást ért, elegendő dicséret lenne. Itt azonban még másról is meg kell emlékeznünk. Az olvasókönyv 128 oldalon VI. főbb címre oszlik. I. Elbeszélések. E cím alatt népmesék és apróbb elbeszélések foglalnak először helyet, azután József története van leírva a szentírás nyomán. Megemlítem, hogy nem a biblia nehéz stílusában és nem annak szavaival, mint a tankönyvekben sokszor látjuk, hanem könnyed elbeszélő alakban. E rész igazán dicséretére válik a könyvnek, mely mint tananyag (tisztántuli tanterv) a

népiskola I. osztályában jön elő és ismétlődik a II-ik osztályban, így ez által az egyévi szünet mintegy áthidalódik s ez nagy előnyére van a népiskolai oktatásnak. Felhivom az I-ső osztályt vezető ref. tanítóársaim figyelmét e részre, hiszen e szerint a bibliai történeteket bátran s könnyen taníthatják. II. Népelet című szakasz érdekes része a könyvnek. III. Természeti képek a II. osztály beszédértelme tárgyait foglalja olvasmányokba. IV. Versek. V. Imádságok és VI. Találós mesék. A könyv erős fedélbe van kötve, nyomása tiszta, betűi ellen kifogás nem tehető. Ára 30 krajczár. — Megrendelhető a kiadónál és minden könyvkereskedőnél.

A III-ik osztály olvasókönyvének ára 36 kr. s terjed 194 lapra és szintén Gyertyánffy István, dr. Kiss Áron és Radó Vilmos írták. Amit a II-ik olvasókönyvről mondtam, az erről is áll: választékosság kiállításában és tartalom-ban jellemzi e munkát.

Beosztása a következő: I. Népmesék. A ki tudja, hogy mily áhitattal hallgatják már a kisebb gyermekek a mesészerű történeteket, nagyon helyeselheti, hogy a III. osztály olvasókönyvében, tehát olyan gyermekek kézikönyvében, kik maguk is már ítélnék és gondolkoznak, kiknél az olvasás már a hangsúlyozás felé kell hogy közeledjék, ily népmesék vétettek be, melyeket a gyermekek bizonyosan többször önmaguktól is elolvasnak, hogy azokat mielőbb elbeszélhessék. Ez elbeszélés már nemcsak a beszédbeli ügyességnek mérője, de fogalmazás is, a mi az értelemképzésnek hatalmas tényezője. A II. rész népmondákat foglal magában. A III. rész Mózes történetét írja le igen szépen. Mózes története (a tisztántuli tantervet értve) a II-ik osztályban taníttatik s a III. osztályban ismételtetik, így igen helyén van ezen osztály olvasókönyvében. Valóban a bibliai részek olvasmányokba való foglalása nagyon mellette szól ezen olvasó könyvnek a czélból, hogy egyházkerületünk által a népiskolába ne csak engedélyeztessenek — hiszen most is szabadon használhatók — hanem kötelezővé tétesse. A IV. rész nemzeti ősmondákat ír le s felöleli a hun- és magyar ősmondakört. Ezen olvasókönyvben több helyen a vonatkozó költői leírások nagy ügyességgel

óriási rög . . . gurult, gurult a földön, semmire mállva a fal mentében, mintha pusztán álmólátás lenne . . . De hatan, vagy heten látták, hallották és Hupiné asszonyom e perczen adta ki a lelkét az Urnak.

Hát arról valjon tud-e a tisztelendő ur, hogy tavaly épen a pünköszi szent beszéde alatt lövést hallott a siket Mihók Bencze s ijedten szaladt ki a templomból: »Hol löttek?« Sehoh. Ki hallotta? Senki. Kinevettek. S ime harmadnapra megjött a bus hir Olmütz városából, hogy a Matyi fia agyonlötötte magát tegnapelőtt déltájban.

De itt vagyok elő példának én magam. Erdemes, hogy meghallgassák kigyelmeitek, mert ahány kukoricaszem ezen a csöven, annyiszor teszem le a hitet, hogy szó szerint igaz, amit mondok.

Az egész falu tudja, miből pénzeltem, idegéltem azelőtt. Egy kis szűz dohánykával jartam-keltem erre-arra Ahol egy ezüst-kupakos tajték-pipa megakadt a környéken, az mind az én szantó földem volt. De most már abba kellett hagynom. . . .

Egy hang (közbeszól): Meghiszem kendnek, mert szigorubb ám most a törvény, Jóska bácsi. Törvény ide, törvény oda fiam! A

törvény olyan, mint a papiros sárkány, a kinek a madzagját a nagy urak fogják. Ott csapkod, kóvályog papírszárnyaival a levegőben, de miatta a szegény apró madarak is bizvást röpködhetnek, ha nem felennek, vagy fölötte vagy alatta.

Nem a törvény, de a magasabb hatalmak végett hagytam én abba végkép a dohány-csempészetet. A minthogy épen azt beszélem most kigyelmeiteknek.

Neha egész Budáig elvetődtem. Biztos vevőim voltak ott a hivatalnok urak közt.

Egyszer is Buda felé megyek, mendegélek a fehérvári uton, vagy tíz font dohánynyal a hónom alatt.

Verőfényes nyári nap volt. A budai házfedelek arany szíababon uszva csillogtak, nevettek, mikor beértem. A természetben fenséges nyugalom volt, valami félelmetes álomszerű csönd. Épen egy kiskert mellett vitt el az utam. A fák levelei mozdulatlanul lityegtek a galyakon, mintha nem is igazi fák volnának, hanem csak festve. A kertet egy patak szeli keresztül Ugy terpeszkedik el a fák között, mint egy óriási giliszta. Talán az is volt, csak én néztem patakknak káprázó szemmel.

Egy nagy fekete kecske-bak állt a kerítés mögött s rám nézett mereven, kísértetiesen.

Mekegett is valamit, utólagosan úgy rémlik, mintha ezt lehetett volna kiérteni: Ki, ki, ki! Bocsoki!

Mert beléptem a kertbe, minthogy egy pajta volt a kert innenéső szélén s a pajta előtt egy papképu ur fel alá járkált, valami igéket mormogva egy könyvből; — észrevett messziről s emberi hangon szólított meg:

— Mit árul, bácsi?

— Izét — feleltem tartózkodva — egy kis izét. A szokott titokteljes kacsintással magyaráztam meg bővebben.

— Ha jó az izé, veszek. Jöjjön kend!

Mondom, a kertbe léptem. Egy kis szél-fuvalat rázta meg e perczen a galyakat fázékonyan. Összeborzadtam, mintha elkárhozott lelkek bus sóhaja suhogna a fák és füvek között. Hiszen legalább ne felejtettem volna keresztet vetni magamra. De édes istenem, ki gondolt volna olyasmire, fényes nappal.

A pajta gádorjában egy kandur macska meresztette rám izzó, vörös szeméit. Huh, de borzasztó volt! Meg most is remeg minden porcikám, ha rá gondolok.

De akkor észre se vettem. A borotvált képű ur sürgetve tuszkolt előre:

vannak a szöveg közé beszöve. V. Földrajzi képek. VI. Hazai természet világ. VII. A magyar nép foglalkozásai czim alatt több és különféle vidékhez is kötött foglalkozást ír le. VIII. Versek. 20 szavalarra is alkalmas költeményt foglal magában Tompa, Arany, Gyulay, Petőfi, Garai és más költőktől. IX. Imádságok. X. Találós mesék.

A tartalom és kiállítás ajánlják a munkát. Kifogástalan a magyaros irány s felébe helyezi a sokak által beültetett olvasókönyveknek idegen fordításokkal. A tanév elejével különösen felhívom az illetők figyelmét e könyvekre, annyival is inkább, mert nagyobb mennyiségű a vagyontalan árva gyermekek is ügyelembé részesülnek. A IV. továbbá az V—VI. osztályu olvasókönyvek méltán egészítik ki ez olvasókönyveket s nem vélek felesleges munkát végezni, ha ezeket is megismeretem kartársaimmal, de ezeket majd csak a jövő számban.

Dobó Sándor.

BELFÖLD.

Az Uselac-ügy. Fiuméből írják, hogy a Jellasics-ezrednek három századosa, egy főhadnagya, egy hadnagya, három tiszthelyettese, karmestere és tizenhárom közlegénye Fiuméba érkezett az Uselac-ügyben való kihallgatásra. Ki is hallgatták már mindannyijukat. A vegyes bizottság valószínűleg már kedden befejezi működését.

A király Temesvárott. A király szeptember 16-án, reggel 8 órakor érkezik meg Temesvárra. A város nevében a Telbisz polgármester üdvözlö a királyt, a ki a katonai tisztelgés után bevonul a püspöki lakba. Rövid pihenés után a király a helyi hatóságokat és testületeket fogadja, majd villásreggeli után a kiállításba indul és ott marad 5 óráig, a mikor elutazik. A hódoló küldöttség megválasztása végett Temesmegye e hónap 26-án rendkívüli közgyűlést tart.

KÜLFÖLD.

Ezüst- és arany-menyegzők. III. Sándor császár ez év november 3-án ünnepli ezüst lakodalmát. Ez alkalomból főlemlítjük, hogy 1892. május 26-án Keresztély dán király és Luiza királyné aranylakadalmukat, ugyanez év október 27-én I. György görög király és Olga királyné ezüst lakadalmukat, 1893. május 3-án pedig II. Ernő szász-koburg-gothai herceg és Alexandrine hercegné aranylakadalmukat ülik meg.

— Erre, erre, utánam, ott bent nézzük meg a portékát.

Megkerültük az épületet, hátulról mentünk be a pajtába, melynek arról az oldalról nem volt se kapuja, se fala. Ugyan bolond köműves építhette.

— No lássuk most, bátyókám azt a plántát!

Gyanakodva vonogattam a vállamat, mivel még két másik ur is ott settenkedett.

— Menjete a pokolba! — szolt az én vevőm s a két ur rögtön eltűnt valami furcsa kerítések mögött.

Most aztán kibontottam a dohánycsákót.

Tetszett neki a színe. Csak nem muskotály? — kérde. De bizony van közte az is.

Még egy pár kérdést tett: nem-e valami nagyon erős? Hát csak nem üti földhöz az embert? Nem-e lesz nagyon nyirkos? Eszébe sines a makrancosság, úgy ég az, mint a parancsolat. Kifogásolta, hogy nagyon vastagok a csutkái. — Nem tehetnek arról a dohánylevelek, de meg ez a csutka omlós, mint a rakéta a pipában. Félek — mondja — hogy nagyon pattog. — Pattog — mondom — de nem ló.

Bolgár tisztek Bécsben. A bolgár kormány a római kuriával egy Szófiában létesítendő róm. kath. püspökség iránt alkudozásokat folytat. Október hóban több bolgár tisztelet küldenek Bécsbe magasabb katonai kiképzés céljából. Azt is beszélnek, hogy több cs. és kir. vezérkari tisztelet szerződésileg a bolgár hadseregbe fog lépni.

Külföldiek Oroszországban. A „Novoje Vremjn» jelentése szerint a birodalmi tanács elé törvényjavaslatot terjesztettek, mely megtiltja a külföldieknek, hogy a városokön kívül letelepedjenek s ott ingatlan tulajdont zerezzenek vagy béreljenek. Néhány kormányzóságban, köztük Volhyniában, az említett törvényjavaslat visszaható erővel is bírna; a külföldiek birtokát expropriálnák és lehetővé tennék a birtokosoknak a visszatérést a külföldre.

Ujdonságok.**Kossuth nevenapja.**

Debreczen, augusztus 25.

Szent-István napját a törvény tette nemzeti ünneppé. Kossuth Lajos nevenapját pedig a nemzeti kegyelet. A merre magyar szó hangzik, a hol magyar szívek dobognak, mindenütt megünneplik Lajos napját s hosszú életet kívánnak a nagy száműzöttnek, kinek a gondviselés bizonyára azért adott oly számos évet, hogy megláthassa a magyar szabadság föltámadását, Magyarország függetlenségének kivívását. Ezt azt óhajt fejezik ki Lajos napján a nemzet milliói, mert a mint a magyar néphit azt tartja, hogy Rákóczi nem halt meg, úgy a magyar nép meg van arról is győződve, hogy Kossuth szeméire mindaddig nem borul rá a végső álmom, míg eszméi diadalát meg nem éri!

— Lajos napjának előestéjét lelkesen ünnepelte meg Debreczen város polgársága. A „Margit-fürdő» vendéglőjének diszterme este 8 órakor már teljesen megtelt közönséggel s a barátságos összejövetelben pártkülönbség nélkül vettek részt városunk polgárai. Jelen voltak a többek közt: Kiss Albert lelkész s orsz. gyűl. képviselő, Beke Mihály arvaszéki elnök, Balogh Ferenc s Nagy Zsigmond főiskolai tanárok, Kovács József s Torday Gábor ügyvédek, Dr. Sz. Szabó József honvéd törzsorvos, Sz. Szabó László mérnök, Illyasevics Antal ugocsa lelkész s volt orsz. gyűl. képviselő, Kertész János és Kertész Mihály pártelnökök, B. Nagy János a függetlenségi kör elnöke, Szép Géza kir. táblai tanácsjegyző, Sebess György honvédegyleti elnök a 13 egyenruhás honvéddel, a helyi sajtó képviselői s igen számosan a debreczeni polgárság köréből. Örömmel jegyezzük föl, hogy több hölgy is volt jelen, kik velünk együtt lelkesültek e szép nemzeti ünnepen.

Az első pohárköszöntőt, mely általános lelkesedést keltett, Kiss Albert orsz. gyűl. képviselő mondotta. A kegyelet ünnepeit üljük — ugymond. Hazánk legnagyobb fiának, Kossuth Lajos nevestéjének megünneplésére gyűltünk össze, kit szívünköl száműzni nem lehet soha! Tőle tanuljuk meg szeretni a magyar hazát, melyet ő nagygyá, szabaddá, dicsővé, önállóvá akart tenni. Ő adott példát nekünk a hazaszeretettől, hogy miként tudjunk tűrni, szenvedni, küzdeni a magyar haza függetlenségeért. Tőle várjuk az intést s kegyelettel hallgatjuk hozzánk intézett szavait. Nem tartom magyar embernek azt — folytatta tovább a szónok — ki a magyar hazát önállónak, függetlennek, dicsőnek ne akarná látni. Egyik magyar ember egyik uton, másik másik uton akarta ezt elérni, az utak lehetnek különbözők, de a cél egy. — Poharát emeli Kossuthért, kinek elveit soha meg nem semmisíti az idő, kinek testi erejét se tudta megtörni a magas életkor. Kívánja, hogy hazánk javára, s nemzetünk büszkeségére sokáig éltesse őt az isten, s láthassa meg a magyar hazát szabadnak, nagynek, dicsőnek. Hangoztassa mindenki: éljen Kossuth Lajos! (Általános, lelkesült éljenzés. A pohárköszöntő utolsó részét felállva hallgatták végig a társaság tagjai.) Erre a zenekar elkezdte a Kossuth-nótát játszani, mi közben a színpad függönye föllebbent, s gyönyörű némaképlet volt látható. Nemzeti zászlókkal körültűzött szikla-csoporton volt elhelyezve a Kossuth arcképe, alatta az isaszeghi és a piski-hidi csaták képei. A háttérben ágyuk voltak csoportosítva. A csoportozatot az egyenruhás honvédek vették körül, s a szikla tetőjén állott Sebess György honvédegyleti elnök, kivont karddal. A képlet, melyet Szikszay Gyula fűrdő-tulajdonos rendezett, nagy tetszést aratott, s négyszer föl kellett a függönyt huzni. Balogh Ferenc főiskolai hittanár emelkedett szellemű pohárköszöntőt mondott. Kossuthot tartja legnagyobb tanárnak: ő a magyar hazafiság örök értékű tanára. Mindig ott ült a tanári széken, tanított a börtönben, a hírlapírás terén, az országgyűlésen, Magyarország kormányzóinak székében, s a számkivetésben. — Alkotását egy piramishoz hasonlítja, mert ő Magyarország alkotmányát a legszélesebb népképviselési alpra fektette. E piramist megdönteni nem lehet. A külföldi szabadságszerető népek éppen úgy tisztelik Kossuthot, mint mi. Főlemlítette ennek illusztrálásul szónok azt, hogy midőn 1865-ben Skóciában járt, örömmel tapasztalta, hogy egy egyszerű skót család fiug ermekét — Kossuth Lajos tiszteletére — Kossuthnak kereszteltette. Kossuth Turinban, a waldensek földén, hol a legrégebb lelkismereti szabadságot tartották

Igy beszélgettünk magunk közt, nyájasan. Egy kicsit drágálotta.

— Mennyit akar venni?

— Csak néhány csomót; a legjavát.

Kezébe vette az egész nyalábot, hogy kiválaszsa.

Ekkor (soha sem fogom elfelejteni, a mi most történt) kényszag ütötte meg az orromat.

A vörösszemű macska előjött valahonnan és nagy robajjal felugrott egy asztalkára. Hihihihi! mintha nevetne.

Ugy tetszett, valami recscesen alul a lábainál. Rémülve láttam, hogy a föld mozdul egy helyen.

A vevő felkiáltott.

— Jaj, jaj, én már megyek!

— Hova megy ténsuram? — hebegtem, de az utolsó szót már belém fojtotta a rémület, mert a föld csakugyan megnyílt s egy szempillantás alatt (akár hiszik kendtek, akár nem) elnyelte a vevőmet. Még láttam kezében a dohányt, a mint a hóna alá szoritotta, még láttam vállait, fejét, a mint fogyott, ment, szállt alá a pokolra . . .

Megdermedtem, lábaim megrogytak, reszketve mormoltam a miatyánkot. (Jó szerencse, hogy eszembe jutott e szörnyű perczben) az-

tán mihelyt összeszedhettem magamat, futottam az átkozott helyről, a hogy csak lehetett.

Künn vihar rázta a fákat, forgószél hömpölygette a pelyheket és papirdarabokat, egy denevér kip-kop, az arczomba ütődött, (Hess, pokol fajzatja!) a fekete kecskebak gunyosan mekegte. Ki! ki! ki! Bocsoki!

A templom tornyában delet kongatott a harangozó. Remegve, roskadozva tántorogtam hazafelé a fehérvári uton. A harang utánam zugta:

Bim, bum! Bim, bum! A te vevőd a sátn volt.

Az volt (isten engem úgy segéljen,) ő volt és maig is adósom még a tiz font árával.

III. Az én előadásom — és egyszerűsmind az elbeszélés vége.

Mindazon kísérteties történetek között, melyeket életemben összeolvastam, hitelesen vallom és bizonyítom, a Bocsoki József uram é a legigazabb, mert az tényeken alapszik.

Bocsoki uram csakugyan dohányt vitt a hóna alatt Buda utcáin. Ment mendegélt a fehérvári uton, mig végre egy kerthez jutott (a Horváth-kerthez.)

főnt, szintén tanított, de tanításai iránt sokszor süketek maradtunk. Legyen az ő alkotása, a 48-iki XII pont, elenyészhetetlen. Elteti a hazafiság legnagyobb tanárát s kívánja, hogy tanítványai, követői milliók legyenek! — E pohárköszöntő után a társaság tagjai fölállva élénkeltek a Kölcsey himnuszát. — Dr. Bakonyi Samu Kossuthot mint a XIX-ik század legnagyobb hírlapíróját éltette. Felhozta, hogy Kossuth legutóbbi levelében mely fényes elégtételt szolgáltatott a függetlenségi pártnak. Kossuth úgy emlékszik meg Magyarországról, mint volt hazájáról, a mi nem is csoda, mert a magyar nemzet hálaja nincs törvénybe íratva, hálatlansága azonban igen. Nagy hatást tett még lapunk munkatársának Benedek Jánosnak a kormányparti Debr. Ell. szerkesztőjére, Vértési Gyulára mondott felköszöntője, a ki mostani megjelenésével is demonstrálja, — hogy mennyire nem lehet partkérés a Kossuth-klutusz, melyet a kormányparti sajtó fanaticusabb közönségei oly szervilis kedvtelenséggel vetnek pártunknak szemére. — Élénk tetszés közt emelt poharat id. Benedek Sándor, az első Würtenberg-huszár, a ki Pest utczáin a magyar hadsereg bevonulását megelőzőleg a nemzeti zászlóval végig vágatott, kívánta, hogy a nagy idők iránti kegyelet soha ki ne buzogjon az utódok lelkéből. — Sebess György indítványára a társaság tagjai üdvözlő táviratot intéztek Kossuthhoz, melynek szövege a következő: »Kossuth Lajos kormányzó urnak, Torinó, Via dei Mille 22. Kormányzó ur nevéstét Debreczenben ünneplő tisztelői a legnagyobb lelkesedéssel üdvözlök önt, mint ujkori történetünk korszakalkotóját, kívánván, hogy hazánk legyen szabad, mint az ön törhetlen lelke s ezt látva, éljen soká! Illya sevicz Antal az 1848-49-iki honvédek, Bartfay Antal és Ujváry József pedig Kossuthot éltették. — Gáspár Imre rámutatott arra, hogy a véderővita, a honossági vita és a közigazgatási vita alatt a függetlenségi párti képviselők diadalra juttatták a nemzeti eszmét. A mai időben nagy szerecselés lenne, ha a függetlenségi párti képviselők elhallgatnának s nem tudnának a régi tarogatóból hangot csalni. A függetlenségi párti képviselőket, különösen a jelenlevő Kiss Albertet emeli poharát. B. Nagy János a társaságban jelen volt hölgyeket, második pohárköszöntőjében pedig Thaly Kálmánt, városunk első kerületének orsz. gyűl. képviselőjét éltette. Kiss Albert kifejtette, hogy új idő kezdete közeleg. Minden jel azt mutatja, hogy hajnalodik. Ma már a 67-iki kiegyezés hívei is bevallják, hogy a meglevő törvényes alapot

A kertben van a budai aréna. Az aréna előtt egy kópé színész magolta a szerepét.

Kieszelven, hogy Jóska bácsi dohányt árul, becsalta a színpadra, a hol is jelen volt még két gézengúz, a kik felösmervén a szituációt, a kellő pillanathban elnyelették a sülyesztőn álló társukat az anyafölddel — már persze, a dohánykával együtt.

... Valami az, hogy milyen ravasz, pihent eszük van ezeknek az imposztor komédiásoknak!

Gondolatok.

Szakadatlan boldogság az emberiség tiszta érzelmeit kifejleni nem hagyja. Balsors érzeti velünk, hogy emberek vagyunk, s önfájdalmainkban ismerjük meg a nemesített vonást, mit a tisztalelkű arcán keserv és küzdelem nyomul hagytanak. Ezért áll a szenvedő oly közel embertársaihoz; ezért ad és vesz viszontérzelmek közt szánó keblét és vigaszt; ezért talál részvevőket kinjaiban, és részvevőket örömeiben, ha búja szétoszolván, a fölötté tisztuló égre szemét bánar könyei nélkül emelheti.

Sok ember van, ki az által tesz szert némi tekintélyre, hogy hasznosan tud ostobaságot elkövetni és beszélni.

nem kellő irányban fejlesztették. — A függetlenségi párt küzdelme, melyet törvényes eszközökkel folytat s ezekkel akarja kivívni hazánk függetlenségét, nem veszett el. Ma már a magyar ajku kerületekben mindenfelé a függetlenségi párt zászlaja leng — s e pártnak, melynek egykor csak 7 képviselője volt, ma több mint 90 képviselője van. A hajnal már hasadni kezd: növekedjünk számban, erőben, lelkesedésben s összetett erővel kivívjuk hazánk önállóságát és függetlenségét. — Gáspár Imre Debreczen város függetlenségi érzelmű polgárságáért, különösen annak vezetőiért: Kertész Jánosért, Kertész Mihályért és B. Nagy Jánosért emelte poharát. Ugyancsak őket és Sebess György honvéd-egyleti elnököt éltette Benedek János is. A társaság tagjai a leglelkesebb hangulatban körülbelül éjfélig maradtak együtt. Debreczen polgársága minden évben megünnepelte Kossuth nevenapját, de ily nagy számban összegyűlve s ily nagy lelkesedés mellett már régen nem ünnepelt. Ez is azt jelenti, hogy hajnalodik! A mint értesülünk, csaknem minden asztal-társaságban és számos magánháznál megemlékeztek a nagy számúztólról, kit úgy nevez az imaszerű magyar dal: »Kossuth Lajos édes apánk.«

* **Személyi hír.** Boczkó Sámuel r. főkapitány szabadságidejét eltöltvén, ma d. e. átvette hivatalát, melyet távollétében Beér Kálmán r. alkapitány vezetett közmegelegedést keltő buzgalommal.

* **Sztúgraszott kártyabarlang.** A hatvan-utcai temető árnyas laposa régen kedvelt helye már a csavargóknak, kik egész nap ott hasálnak, ütogetve a huszonegyet. A rendőrséget figyelmessé tették a komániára s a II. ker. kapitányag rajtuk ütött. A bankadó éppen Simkovic István faczér mesterlegény volt, kiről aztán kiszült az is, hogy a más pénzével játszik. Ugyanis néhány nappal ezelőtt egy vidéki disznókupez zsebéből eltűnt 30 frt. Simkovic bevallotta, hogy 6 lópta el. A pénzből még 20 frt megvolt s jogos tulajdonosának átadott. A tolvaj »spillert« letartóztatták.

* **Gyilkos villám.** Megrendítő eset történt a vasárnapi vihar alkalmával Nagy-Létán — mint levelezőnk jelenti. — Fekete János gazda két síheder fiával a mezőn szénát rakott boglyába, mikor elérte őket a vihar. Az egyik fiu a létrán állott, a másik a létra alatt, úgy adogatták fel az apjoknak a szénacsomókat. A villám egyszer úgy közibök csapott, hogy mind a két fiu holtan rogyott össze, az apa csupán elszédült. A két fiut tegnap temették el nagy részvét mellett.

* **Vasuti mizériák.** Már régóta panaszkodik az utazó közönség, hogy a Püspök-Ladánytól Debreczenbe jövő vonat nem képes felvenni az utasokat. E vasuti mizéria tegnap és ma reggel érte el a tetőpontját. Ugyanis az éjjel és ma reggel a Kabán és Szoboszlón várakozó utasok közül egyetlen egy sem jöhetett be Debreczenbe, mert nem volt elegendő számú kocsik. A jegyeket pedig kiadták az utasoknak. Nagybörészt munkások voltak, kiknek nap-szamba kellett volna Debreczenbe jönnök. Az állomásokon kétségbeesett küzdelemmel akartak felfurakodni a vonatokra, de nem sikerült, mert már ekkor is zsufolásig telve voltak a kocsik. A közönség a legnagyobb mértékben el van keseredve e közlekedési mizériák miatt, melyeket a zóna-tarifa okozott, mivel az utazó közönség megszaporodása dacára nem gondoskodtak a kocsiknak megfelelő szaporításáról.

* **Endrődy Sándort,** a jeles költőt, ki Nagyváradon tanár volt, s nemrég állandó tartózkodásra a fővárosba érkezett, mint a »Magyar Hírlap« értesül, a képviselőházi napló szerkesztőjévé nevezték ki.

* **Ref. püspök az izr. hitközség disztagja.** Pap Gábor komáromi ev. ref. püspököt, — a ki tudvalevőleg adakozási felhívást bocsátott ki az Oroszországból kiűzött zsidók javára, — a pápai izr. hitközség halálból disztaggá választotta. A disztagsági oklevelet a hitközség küldöttség által kézbesítette a püspöknek.

* **Megszűnt adó.** A harmadosztályú kereseti adó egy fajtájával hirtelen megsik az az adók természeténél fogva hihetetlen dolog, hogy meg fogják szüntetni. Vannak földbérlők, a kiknek harmadosztályú kereseti adója az egy forintot sem üti meg. Az ilyen apró adótételek kivétele, behajtása jóformán több fáradságot szerez, mint jövedelmet. Szededen például, hol majdnem 2000 ilyen földbérlő van, 542-nél nem tudták beszerezni az adót. A pénzügyi kormány — mint a Sz. Híradó értesül — éppen ezért állítólag arra határozta magát, hogy ezeket a parányi adótételeket jövőre ki sem rovatja.

* **A tiszai ev. egyházkerület** a napokban tartotta meg közgyűlését Poprádon, Zelenka Pál püspök és Péchy Tamás kerületi felügyelő elnöke alatt. A gyűlés legnevezetesebb tárgya a két elemi iskola számára szolgáló protestáns vallásnevelési kézikönyvre most már másodszer kitűzött pályázat volt. Az első nagy díjra két pályaművet találtak érdemesnek, az egyik Nemes Károly diósgyőri lelkész és esperességi főjegyzőé, a másik Strauch Béla felkai lelkészé. Mindkettőt iskolai használatra elfogadták.

* **Öngyilkos segédjegyző.** Borus János, n.-léta segédjegyző — mint levelezőnk írja — a kutha ugrott és bele fuladt. Temezése tegnap d. u. volt. Öngyilkosságának okául gyógyíthatatlan betegséget emlegetnek.

* **Kinevezés.** Az ideiglenesen beszüntetve volt asszonyvásári postahivatalhoz postamesterre Fábry Irma kisasszonyt nevezte ki a kereskedelem-ügyi miniszter. Örömmel vettük tudomásul e kinevezést, mert a kinevezettben a postaintézet szakképzett, szorgalmas s munkaszerető hivatalnokot nyert.

* **Vizsga a kisdedővóban.** E hó 26-án d. e. 9 órakor vizsga lesz az árok-utcai kisdedővóban. A vizsgára szivesen látja az érdeklődőket a kisdedővón.

* **Szemérmes leányzó.** Veres Eszti bepanaszolta a gazdája, hogy el akarja hagyni a helyét, pedig még három hónapig köteles szolgálni.

— Mért akard ott hagyni a helyed? kérdi a pufok képi eselédől a kapitány.

— Nem adnak eleget enni.

— Már az nem lehet igaz! Hiszen olyan piros vagy, mint a rózsza.

A leányzó lesütötte a szemét.

— Sápadt vagyok én, csak most pirultam el, ugy rám nézett a kapitány ur.

* **Czigány díkezió.** Nagyváradról írják, hogy az ottani, József főherceg nevét viselő ezred 150 éves jubileuma alkalmából czigány díkeziót is fognak a főherceghez intézni. A jubileum, melyet a jövő hónapban tartanak meg, igen fényesnek ígérkezik. Többek között különböző népviseleteket és népies jeleneteket is bemutatnak; lesz oláh lakodalom, csikós bandérium stb.

* **A budapesti állami ipariskolában** (VIII. ker. Népszínház-utca 8. sz.) a beiratások szeptember hó 1. napjától 5-ig tartanak. Az intézetbe rendes tanulókat felvételtnek azok a 15 évet betöltött ifjak: a) a kik a polgári iskola, gimnázium vagy reáliskola négy alsó osztályában jó osztályzatú bizonyítványt nyertek azon tantárgyakból, a melyek az ipariskola első évfolyamának fő tantárgyait képezik; ezek a magyar nyelvtan, számtan és algebra, mértan és mértani rajz. b) iparos segédek és mindazok, kik az előbbi pontban kívánt ismeretekben a felvételi vizsgálatnál kellő készséget tanúsítanak. c) Rendkívüli tanulókat felvételtnek egyes szakosztályokba azok, kik az iparos tanulók számára szervezett iskola három évi tanfolyamát bevégezték és legalább jó osztályzatú bizonyítványuk van, továbbá kik a megkívánt ismeretüket kellően igazolják. Általában megkívántatik, hogy a belépni kívánó növendék az általa választott szakosportbeli iparágban már előre gyakorlatot szerzett, de legalább is azon két havi nyári szünet alatt, a mely után az intézetbe akar lépni, a gyakorlatban foglalkozott legyen. Az intézetnek öt szakosztálya van, u. m. az építészeti, a gépészeti, a vegyészeti, a fém-vas ipari s a faipari szakosztály. A tandíj félévénként 10 frt. A beiratási díj 2 frt. Az állami ipariskola igazgatósága.

Apróságok.

Korán örült.
Ifju: Zongorázik nagysád?
Leány: Nem...
Ifju (elragadtatva): Oh, akkor legyen a feleség...

Leány: de hegedülni tanulok!
Ifju (elájul): Jaj!

Papucshős.
Pinczérnö: Uram, szabad még egy pohár sörrrel szolgálnom?
Feleség: Férjem köszöni.

Furfang.
Vendég: Ej, ej, ez már még sem járja. Azzal ajánlotta a peccenyét, hogy »jó ismerősnek« tartogattja, pedig hát kemény és állott volt. Köszönöm az ilyen protekcióját.
Vendéglős: Nem is protekcióból ajánlottam, de hiszen ha nem jó ismerősnek, hanem idegennek adom azt a peccenyét, soha sem jön többé a vendéglőm felé.

A kötelelességtudó tartalékos.
Fegyvergyakorlatra kellett volna egy alföldi kanásznak bevonulni, a ki azonban a »behívó«-nak oda se hederített; végre lovascsendőrök mentek érte, a kik keményen megvasalva, a szolgabíró elé állították.
— Hát szedte-vette gazembere, nem tudta kend azt, hogy fegyvergyakorlatra van behíva?
— mordult rá az erélyes hivatalnok.
— De igen is tudtam — volt a válasz,
— épen azért gyűttem ide.

Szappan nélkül.
Tanító: Jól megmostam a minap a Pali-kája fejét, Borosné.
Anya: Miért tanító ur?
Tanító: Piszkos kézzel jött az iskolába.

Elhamarkodás.
Mester: Elhoztad a pénzt Pumpfy urtól?
Inas: Tisztelteti a...
Mester (arczul csapja): Nem tiszteltetésért, hanem pénzért küldtelek költyök!
Inas (bőgve): Hiszen hozom én a pénzt is, de az anyám tisztelteti a majszter urat.

* **Nedves falak vakolata** rendszeren le szokott hámlani. Hogy ezt megakadályozzuk, keverjünk a habarcs közé melasszét, melyet bármely czukorgyárban olcsón kaphatunk. Minden habarcskádhoz 2—3 l. melasszét keverünk. A vakolat a keverék után természetesen barnás színt nyer, de ez a szemet legkevésbé sem sérti. Ha azonban a falat még is fehérre akaránk meszelní, — miután tisztá mesz ilyen vakolatot nem fog — a meszhez is kell egy kis melasszét keverni. Hogy ez által az eljárás által a fal vakító fehérségéről le kell mondanunk, az természetes. A melasszéval kevert habarcs több esztendeig a legnedvesebb helyen is biztosan tart.

Irodalom és művészet.

Tennyson, az angol udvar poeta laureatusa minap érte meg '82-ik születésnapját. A nagy költő e meglehetősen idejét mult hivataláért évi 127 guinea (mintegy 1300 forint) fizetést és egy átalag spanyol bort kap, régi szokás szerint. Mindezt pedig kötelessége két loyális ódát írni: egyet újévkor, egyet pedig a királynő trónraléptének évfordulóján.

„**Lázban**“, regény írta Lindau Pál. A jeles német regényíró egyszerű, de azért mindvégig megkapó és érdekes mese keretében hü lélektani alaplól kiindulva képét adja egy ugy nevezett »tiltott« szerelemnek. Osterode tanár, egy nagyhirű tudós egy év előtt nőül vett egy fiatal leányt, akit tudománya miatt elhanyagol. Midőn öcsese, Willern Richard Berlinbe jön, meglátja ezt az elhagyatottságban kétszeresen bájós nőt és mindkettőjükben lángra kap a »szikra«. A szenvedély ellenállhatatlan erővel vonza őket büvökörebe, s meghódolnak neki. De Willern Richard nem bírja el a tudatot, hogy megcsalta jóltevőjét és behal. Lázában elárulja felve őrzött titkát nagybátyjának és ez követve a »tue lae elvét,

megöli nejét. Egy segéde Schlemm János, hogy megkerítse magának Osterode utolsó nagy művét, örültnek jelenti ki a híres tanárt; a ki aztán még sokáig él magányban és kerülve az emberektől. A mesteri lélektani rajz mindvégig dicséretére válik Lindau jeles tollának. A kitűnő munkát Tabori Róbert fordította sikerülten és megjelent a Singer és Wolfner-fele »Egyetemes Regénytárban« mint a vállalat VI. évfolyamának 18. kötete. Ára igen csinos piros egész vaszonkötésben 50 kr.

7429.

1891.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Debreczen sz. kir. város tanácsa részéről közhírré tételik, miszerint a város tulajdonát képező következő földek, u. m.:

1. Az ispotály lapostól a miklós-utcai sorompóig fekvő mintegy 50 hold földterület juhok legeltetésére.

2. A File halom nevű 27 hold és 684 □ öl föld, mely a monostori ut és a nagyerdő közt futtató északi végétől a Kovácsok homokjáiig terjed — legeltetésre.

3. A Kolozsi-féle 1806. számú ház 28¹/₂ folyó öl ondódi föld, szántás alá.

4. A 685. számú péterfia-utcai háznak 15 folyó öl ondódi föld, szántásra.

5. Az elepi III-ik dűlőben levő 3¹/₂ nyilas tanyaföld, szántásra.

6. Az ugynevezett kincses hegy, mely 24 hold és 694 □ öl földterület, legeltetésre.

7. Az ugynevezett pipa-gödrök s a kösü folyónak ezek mellett elvonuló része, összesen 11 hold és 517 □ öl földterület, szántásra s illetve kaszálásra.

8. A czegléd-utcai volt széna-raktári 7 hold és 1298 □ öl területű föld kaszálásra, illetve szántásra.

9. Az árok-réti 103 hold föld szántásra folyó 1891. évi október 1-től három évre; továbbá:

10. A nagyerdő és hadházi ut közt fekvő 49 hold és 1257 □ öl föld legeltetésre — és:

11. A hadházi vasut és Apafája erdő közt fekvő 26 hold és 38 □ öl föld legeltetésre, folyó 1891. évi október 1-től hat évre a városház nagy tanácstermében folyó 1891. évi szeptember hó 9-én délelőtt 9 órakor megtartandó nyilvános árverésen, a városi számvévi hivatalnál megtekinthető árverési feltételek mellett haszonbérbe fognak adatni.

Miről az árverési óhajtok azzal értesítetnek, hogy a jelzett feltételekben meglátható kikiáltási árak 10%-át az árvereltető küldöttség kezéhez készpénzben letenni tartoznak.

Debreczen, 1891. aug. 21-én.

396 2--1

A városi tanács.**CSARNOK.****AZ ESKÜVŐ.**

— Elbeszélés. —

Írta: **Ámor.**

(Folytatás.)

Megfordult s ment. Itélete ki volt mondva. Az öreg utána kiáltott.

— Ne feledd, egy óra múlva! Kamilla kíváncszorgott a szobából s visszatért Rezedához és Gáthegyhez.

— Oh Gáthegy! — mondá megtört hangon, ijeszítőleg merev vonásokkal — én elmegyek a templomba.

Kamilla kinézése mély, megható benyomást tett Rezedára. Egyszerre, mintegy viharhatalommal ébredt föl benne mindazon aggály, melyet nővérét illetve érzett, s mely eddig el vala nyomva, s a határtalan felindulás e pillanatában nem vette tekintetbe saját boldogságát, csak Kamilláért remegett.

— Mit tettünk mi! — kiálta kezeit tördelve — Oh Kamilla, hogy hálalom én meg neked, a mit értem tétél. Te mindig csak rólam gondoskodtál, értem szenvedtél! S én oly önző, oly hálatlan voltam! Nem és ha meghalok is, most már nem megyek a templomba. Nem! El vele! s mindkét kezével megragadta a koszorut s lerántotta fejről. Igy! — tevé hozzá keserű mosolylyal — most már vége a boldog menyasszonynak!

S Kamillát szenvedélyesen átölelve folytatá:

— Mégis inkább megszökünk Kamilla, mint téged ezen nagyszámu közönség gunyjának kitenni, hogy mosolyogva sziszegjenek és vigyorogjanak reád. Nem, soha! Karjaimban tartalak, hadd jöjjenek be mind! szeretném látni, ki mer minket bántalmazni? Mily gyermekes voltam az egész tervet olyan könnyűnek gondolni! Oh Kamilla, csak sejtettem volna ezt a lelki kint!

Kamilla, ki mélyebben és bensőbben érzett, keblére szoritá Rezeda fejét és csillapítólag simogatta arcát. Bármit gondolt vagy érzett, de most már nem akart visszalépni, bármi történjék is.

— Hagyd az egészet a maga medrében lefolyni Rezeda. A mi nem valódi gyalázat, attól nem riadok vissza. Mégis előnyösebb jó hirnevemre nézve, habár az én hibám nélkül az oltár előtt hagyatom is el, mintha titokban megszökném. Légy nyugodt kedves Rezedám! És ön Sándor siessen helyére, perczet se késsék!

Sándor meghajtá magát Kamilla előtt.

— Bocsánat! — mélyen meghatva többet nem birt szólani, hanem pillanat múlva lángoló szemmel kiáltá. Kamilla én vagyok oka mindennek! Ha csak egyetlen gunyos pillantás férfi szemből s egyetlen bántalmazó szó éri önt férfi ajkról, az illető vérevel fizeti meg. Akkor elmúl a kaczagás, a vigjátékból dráma lesz. Száz szemmel fogok ön felett örködni.

Kamilla sürgetőleg intett kezével, hogy távozzék. A perczek számlálva voltak. Mélyen megindulva, bocsánatért esdő tekintettel távozott Gáthegy a titkos ajtón. Láthatlanul sikerült neki a palotát elhagyni, lovára pattant s a vendéglő felé vágatott, hol szolgálja az öltözködéshez való készlettel már várta. Dombrády előtt sietett oda, hogy még vele nyiltan és komolyan beszéljen.

Rezeda csendesen sirt. Kamilla ismét visszahelyezte a koszorut fejére s csitítólag beszélt hozzá, mint egy gyermekhez.

*

A zárda udvarán nagy sürgés-forgás volt észlelhető.

Számos barát járt fel s alá ünnepélyes díszben oly izgatottsággal, minőt valami lakomára való kilátás rendszeren előidézt. Parancsokat osztogottak, hogy mit helyezzenek a kapu előtt váró kocsikra s mit ne. Hangosan és élénken társalogtak.

Clemo az ablaknál állt s gunyos vigyorzással nézte hol a készülöket, hol a lepecsételt levelet, melyet kezében tartott.

— Ezen levélke itt, hogyan fog szétkergetni titeket, a jó lakoma eltűnik az orrotok elől, mintha szemfényvesztés lenne, hahaha! A bosszus és dühös arcokat, az ijedt, a megcsalódott és a zavart arcokat látni minő pompás lenne!

Mindig nézett az ablakon és nevetett. A barátok zajosan helyezkedtek el a kocsikban. A szolgák gyalog ügettek a kocsik után. Kevés percz múlva eltűnt a menet és a zaj után mély csend állott be.

— Igy ni! — mormogá Clemo — még tíz perczet várok, aztán András jó lovamra ül s mint a villám ott terem a lakadalmas háznál. Akkor már teljes számmal gyűltek össze.

Sajátkezüleg tömte meg a pipát s nagy meglepéssel füstölt, benső örömeinek időnkénti mormogás által adva kifejezést. Mikor a pipát kiszitta, az órára nézett.

— Most itt az idő, éppen hat óra, hétre van az esküvő kitüzve. András!

Semmi nesz.

A hatalmas barát nem volt hozzá szokva, hogy kétszer szólítsa szolgálját, — haragra lobbant.

— Ötven botot a gazembernek! — kiáltá — András!

Semmi felelet.

A kutya gazember utoljára a kocsik után futott, azért majd meglakol! András! kiáltott most hangosabban s a pipát verte az asztalhoz. Halálcsend. Mintha az egész házban egy élő lény sem lenne.

— Vad oroszlánokkal kellene az ilyen gaz fickót szétszakgattatni, irgalom nélkül! Megállj! Ha ez a levél elkészik, de nem, ha magam vinném is oda. András! ordított úgy, hogy az ablakok szinte megzördültek, de semmi neszt, semmi feleletet nem kapott.

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

Katonai lóvásár.

A csász. és kir. közös hadügyminisztérium hozzájárulásával ezennel közhírré tétetik, miszerint a hadsereg lószükségletének fellelése végett a vármegyében Debreczenben, f. é. szeptember hó 11-én, Hajdu-Nánáson, f. é. szeptember hó 13-án, Püspök-Ladányban, f. é. szeptember hó 15-én katonai lóvásár fog tartatni. Ezen vásárlásra egy kiküldött katonai bizottság fog megjelenni, mely az elővezetett lovak közül megfogja vásárolni mindazokat, melyek katonai célokra alkalmasnak, arra nézve megfelelőnek fognak találtatni. Miután a főczél az, hogy a hadsereg részére minden közvetítés nélkül egyenesen a tenyésztőtől vétessenek meg a lovak, annál fogva figyelmeztetnek a tenyésztők, hogy teljes bizalommal vezessék elő katonai célokra alkalmas eladó lovaikat és tulzolt árak követelése által a megvételt lehetetlenné ne tegyék, miután mindenestre jobb árakat kaphatnak ezen közvetlen eladás által, mint az esetben, ha lovaikat közvetítők útján juttatják a hadsereghez. Alkalmas minden szilárd testalkatu, jó mozgást és kitartást ígérő, tulságos használatot gátló hibával nem bíró 4-éves 7 éves és legalább 158 centimeter magas ló. A 7 évet már meghaladt lovak semmi esetre sem vétetnek meg, valamint a 158 centimeteren (vagy 15 markon) aluli lovak csupán kivételképen vétetnek meg egyes olyan példányok, melyek kiváló jó testalkatnak és kitünő vérrrel bírnak. Ez alkalommal 3 $\frac{1}{2}$ évet betöltött csikók is fognak vásároltatni, azonban csupán egyes oly példányok, melyek kiváló jó alkatuknál és nemes származásuknál fogva a katonai csikó telepekben való felnevelésre alkalmasnak látszanak. Figyelmeztetnek tehát a tenyésztők, miszerint 3 $\frac{1}{2}$ évnél fiatalabb, vagy nem legkitünőbb minőségű csikóik elővezetése által csak felesleges fáradságot és költséget okoznának maguknak. A megvételt lovak azonnal a helyszínén átvétetnek és készpénzben kifizettetnek. A kitüzött nap reggelén a helyszínén jelenlevő vármegyei és községi tisztviselők, valamint a lötenyészbizottság képviselői minden további felvilágosítást meg fognak adni. Kelt Budapesten, 1891. augusztus hóban. A földmívelésügyi m. k. minisztérium.

Kőbányai sorsútlelet

A sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Augusztus 22.

a) Hízott sertés árak: I. Magyar első rendű: 1) Öreg nehéz (páronként 300—400 klgon felüli súlyban) ————. 2) Öreg közép (páronként 300—400 klg. súlyban) ————. 3) Fialat nehéz (páronként 320 klgon felüli súlyban) 49.—49.50 4) Fialat közép (páronként 251—320 klg. súlyban) 50.50—51.— 5) Fialat könnyű (páronként 250 klg. terjedő súlyban) 51.50—52.50 II. Magyar szedett: 6) Nehéz (páronként 280 klgon felüli súlyban) ————. 7) Közép (páronként 220—280 klg. súlyban) ————. 8) Könnyű (páronként 220 klg. terjedő súlyban) 51.—52.—. III. Szerbiai: 9) Nehéz (páronként 260 klgon felüli súlyban, 49.50—50.— 10) Közép (páronként 220—260 klg. súlyban) 49.50—50.— 11) Könnyű (páronként 220 klg. terjedő súlyban) 50.50—52.— Sertés létszám: Aug. 21 napján volt készlet 142,190 darab. A hízott sertés üzletirányzata: változatlan. — Hízalatti való sertés ————, malacz (4—11 hónapos korban) felhajtott 1803 drb.

Budapesti gabonatözsde. Augusztus 24-én. Buza öszre 10.68 pénz, 10.70 áru. Tengeri 1891. jul.—aug. 6.40 pénz, 6.50 áru. Zab öszre 5.90 pénz, 5.92 áru. — Káposztarepeze aug.—szept. 14.95 pénz, 15.05 áru.

A termés.

A földmívelésügyi minisztériumhoz a vetések állásáról és a mezőgazdasági állapotról augusztus hó 8-tól 24-ig beérkezett hivatalos adatok alapján a következőket közölhetjük: A felvidéki vármegyékben a cséplési munkálatok folyamatban vannak; az eredmények különbözők, aránylag legjobban, vagyis középszerűen fizetett a zab és a buza; tavaszi árpa mennyisége középszerű, de minősége nem elégíti ki. A rozs gyenge, középszerű. A kapásnövények a hőségben hanyatlani kezdenek. Tengeri a Duna bal partján jó eredméssel biztat, ha viharok által szenvedett is. A Duna jobb partján a termés kilátás szintén jó és a Duna Tisza közén kitünőnek nevezhető. A Tisza jobb és bal partján nagyobbára jól gyaradodik, de a nagy hőség miatt hiányos lesz. A Tisza-Maros szögén általában még jól állanak, de a hőség káros befolyása itt is érvényesülni kezd. Jelenleg közepes termést ígér, Erdélyben nagyobb részt szépen fejlődik és helyenként igen gazdag terméssel biztat. Hüvelyesek és kerti vetemények a Duna balpartján rosszul fizetnek; bab kielégítő, de a lencse termése igen csekély. A Duna jobbpartján és a Duna-Tisza közén a termés kielégítő, kivéve a lencsét. A Tisza jobb és balpartján a fejlődés jó, az erdélyi vármegyékben pedig helyenként kitünő. Burgonya a Duna balpartján a homokos talajon kitünő, tulnyomólag azonban rothad, ugyszintén a Duna jobbpartján. A Duna-Tisza közén és a Tisza jobbpartján helyenként kielégítő, de sok helyütt rothadásról panaszok vannak. A Tisza balpartján általában igen jól fejlődött, de itt-ott szintén mutatkozik rothadás. A Tisza-Maros szögén általában nem kielégítő és kevés fejlődést mutat. Czukor- és takarmányrépa a Duna bal és jobbpartján valamint a Duna-Tisza közén teljesen kielégítő és többnyire bő terméssel biztat. Az ország többi vidékein is többnyire jó közép eredmény várható. Kender és lencs, kivéve a Tisza bal partját, hol az eredmény közepes, mindennél igen szépen sikerült és mennyiség, mint minőség tekintetében nagyon kielégítő. Adony a Duna-Tisza közén kitünő termést ad, hasonlóképen a Tisza bal partján és a Tisza-Maros szögén, hol azonban helyenként, esőhiján, fejlődésében visszamaradt. Mesterséges takarmányok közül a mohar, csalamádé és a here-félék jól fizettek, különö-

sen a Duna bal és jobb partján. A Duna-Tisza közén a luczerna kitünő és egyéb takarmány is igen szép. A Tisza jobb és balpartján különösen a lóhere és bükköny fejlődik szépen, bár minőségre nézve gyenge. A Tisza-Maros szögén és az erdélyi vármegyékben csak a muhar felel meg a várakozásnak, a luczerna és here-félék gyengeközep hozamot adtak. Természetes kaszálók és legelők jó termést hoztak, különösen kitünők a legelők. A Duna jobb partján és a Duna-Tisza közén a sarju igen bő hozammal biztat. A Tisza jobb és bal partján, a Tisza-Maros szögén és az erdélyi vármegyékben hegyi és gyepszéna kevés lett, de a sarju itt is igen jól fejlődött, csak hogy itt-ott a szárazság miatt visszamaradt. A szőlő a Duna bal partján fillokszera és peronospora pusztítja; a Duna jobb partján is csak silány termés várható. A Duna-Tisza közén, valamint a Tisza jobb partján némileg javult ugyan, de még mindig silány terméstől kell tartanunk. A Tisza bal partján a peronospora tovább pusztít. A Tisza-Maros szögén és az erdélyi vármegyékben a termés kilátások valamivel biztatóbbak, a peronospora és helyenként jégeső azonban itt is pusztít. Gyümölcs nem hozott kielégítő termést s alma és körte kivételével, kevés lesz.

Felelős szerkesztő: **Kósa Barna.**

Kiadók: **Szinay Gyula** főszerkesztő, és **Dr. Bakonyi Samu** főmunkatárs.

NYILT-TÉR.

A legjobb és legegészségesebb
üditő-ital,
mely mint aszali ital különösen kedvelt és borral, cognacokkal vagy növényi szörpökkel vegyítve kitünő ital
vegyületek ad: a

MATTONI-FELD
GISSHÜBLER
Készítők: **SZINAY-GYULA**

oltja a szomjat, hűsít és felfrissít egyaránt. A legjobb szer a nyári hőség tikkasztó hatása ellen.

146.

AZ „ISTVÁN“ GÖZMALOM TÁRSULAT ÁRJEGYZÉKE,

helyben kötelezettség nélkül

és az 1887. április hó 18-án Budapesten tartott általános magyar malom-gyűlésen megállapított s 1887. évi június 1-én életbe léptetett eladási fizetési és szállítási módokatokra vonatkozó egyezmények szerint.

Készpénz fizetés mellett, zsákkal együtt

A. Aszali dara nagy és aprószemű	100 kiló	19.20
B. Szinte » középszerű		18.60
0. Királyliszt		18.60
1. Lángliszt		18.40
2. Monliszt		18.20
3. Zsemlyeliszt 1-ső rendű		18.—
4. » 2-od »		17.80
5. Fehér kenyérliszt 1-ső rendű		17.60
6. Szinte » 2-od »		17.40
7. Közép kenyérliszt 1-ső rendű		17.—
8. Szinte kenyérliszt 2-od rendű		16.20
8 $\frac{1}{2}$ Barna » 1-ső »		15.—
8 $\frac{3}{4}$ Szinte kenyérliszt 2-od » á 70 kg.		13.—
9. Lábliszt » » 70 »		9.60
10. Vere liszt » » 50 »		—
11. Fiom korpa zsákkal » » 50 »		6.—
12. Durva korpa zsákkal » » 50 »		5.—

A finom és durva korpa árából eddig engedélyezett 5 $\frac{1}{10}$ -től engedmény a fennmilitett egyezmény folytán szintén beszünttetett.

Debreczen, 1891. aug. 24.

Kunz József és Társa

BUDAPEST DEBRECZEN, N.-VÁRAD

Kistemplom-bazár.

Franczia batist

előnyös bevásárlás folytán, rendkívül olcsó **leszállított** áron.

Kiházasítási kelengye

teljes kiállítással.

Vászon, kész fehérnemű, divat-rövidaru butor-szövet, szőnyeg, függöny, ág és asztalterítő, paplan és matrác-raktár dus választékban, jutányosan szabott árak mellett.

Lynoleum (parafa szőnyeg)

bizományi raktár gyári áron

Pike, trico, plüs

NYÁRI PAPANOK

és mindenféle

fürdő ozikkék.

Rickl József Zelmos

DEBRECZEN.

Ajánl friss töltésű ásványvizeket u. m. Bikszádi, Bártfai, Czigelkai, Csizi jod, Emsi Franzensbadi, **Gieshübli**, Gleichenbergi, Halli jod, Ivándai, Karlsbadi, Kissigani, Rákóczy, Koritniczai, Krondorfi, Lipiki jod, Margit forrás, Marienbadi, **Mohai Agnes** és **Stefánia** forrás, Paradi, Püllnai, Preblaui, Pymonth, aczél, **Screbenai** (Bosnia), **Guber** forrás. **Levico** és **Roncegnoi arsen** és **vastartalmuak**, Rohitschi, Selters, Salvator, Said-schitzi, Szolyvai, Szulini és Budai keserű vizeket.

Továbbá:

Lenkencze, olajban tört mindenféle festékeket és mindennemű

fűszerárukat

a legjutányosabb árakon.

Férfi chifon-ingek

gallér vagy a nélkül **1-50**, a hirneves Schroll-féle chifonból, három minőségben, **1-90. 2-20, 2-60.**

Gallérok, kézelők,

ZSEBKENDŐK

MINDEN ÁRHOZ.

Harisnyák

urak, nők, gyermekek részére.

CZÉRNA- és SELYEM-KEZTYÜK,

napernyők,

ESERNYŐK

legolcsóbb beszerzési forrása

SZABÓ LAJOS FIAI

CZÉGNÉL

Debreczen, Rózsater.

366

12

FONTOS

gyárosok, művészek, ügyvédek, közjegyzők és a cs. és kir. hivatalnokok számára

az éppen most megjelent:

II. KIADÁS.

Osztrák-magyarországi helyiség- s uti-Lexikon,

mely hivatalos forrás alapján szerkesztett és Kendler József által kiadott Bécsben.

A mű magában foglalja az Osztrák-Magyarország területén levő összes helységek neveit, a posta, vasut, gőzhajózási és sürgönyfeladási állomások megjelölésével; a cs. és kir. kereskedelmi miniszter által a postahivataloknak segédhivatallá való szétosztásával; egy mindenki számára fontos függelékkel. **Ára 6 frt és 50 kr** o. é. — Továbbá az első kiadás megrendelői részére egy toldalék, ára **50 kr.** Megrendelhető minden könyvkereskedésben és magánál a szerzőnél: **Bécs, I., Bauermarkt 3.**

307.

5-4.

Legjobb asztali- és üdítőital.

Hazánk legkedveltebb

savanyuvizé

A MOHAI **ÁGNES** FORRÁS,

mely nemcsak a polgári körökben kedvelt, de utat tört magának a felsőbb és legfelsőbb körökben is.

Ő fensége József főherczeg

— asztalán vendes italul szolgál. —

Konstantinápolyban, Alexandriában, legközelebb Flumében is ép úgy mint hazánkban általában a kolera megbetegedés ellen praeservatív gyógyszernek bizonyult. — Mindazon tisztelt fogyasztóknak, kik ezen ásványvizet akár borral, gyógyezelokra, vagy tisztán mint asztalvizet előszeretettel használják kérjük azt rövidítve

ÁGNES-

forrás néven kiszolgáltatni. — A nagyérdemű közönségnek ásványvizünket szives jóindulatába ajánlva, maradtunk teljes tisztelettel az **ÁGNES**-forrás **kezelősége Mohán.**

Friss töltésben az ország minden gyógyszerárában, fűszerkereskedésében és vendéglőjében kapható. — Országos főraktár:

Édeskuty L.

cs. és kir. és szerb. kir. udv. ásványviz szállító-nal, BUDAPEST, Erzsébeti tér 8. sz.

AZ ÁGNES-FORRÁS KÜLÖNÖS ELŐNYEI:
Gazdag szénsavtartalmu. — A bornak színét nem változtatja.
Természetes ízét kellemessé teszi.
a miért is a vendéglős uraknak keverékül »Spritzer« előnyös szolgáltatást tesz.

Legjobb asztali- és üdítőital.

Kétféle szolgálatot tesz az emésztési zavaroknál.

Borral keverve a legkedveltebb belső használatra.

A „DEBRECZENI” NYOMDA RÉSZV. TÁRSASÁG

NYOMDÁJA

(Nagy-uj utca 1702. sz. Konrád-házban)

teljes új berendezéssel,

elvéllal mindennemű nyomtatványokat u. m. folyóiratok, számlák, körlevelek, gyászjelentések, bál- és lakadalmi meghívókat és tánczrendeket

kereskedelmi-, ügyvédi- és közséégi nyomtatványokat stb

a legizlésebb kivételben és jutányos árak mellett.

Vidéki megrendelések **Erdélyi István** nyomdai művezető nevére czimzendők.

Uj vállalatunkat, hol északkeleti Magyarország legrégibb és legteljerjedtebb politikai napilapja a

„DEBRECZENI”,

a szintén elterjedt „**DEBRECZENI HIRADÓ**” és a „**JOGI HETILAP**” is nyomatik, ajánljuk a helybeli és vidéki közönség szives pártfogásába. —

Hirdetések a **Debreczen** cz. lapban a legjutányosabb árakon közölletnek.

Bírósági nyomtatványok készletben vannak.